

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Priecelovej a členiek JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Zdenky Kohútovej, v právnej veci žalobcu: **G. P., s. r. o., M. C., X. Ivánka** pri Nitre, zast. Mgr. J. L., advokátka, N., Bratislava, proti žalovanému: **JUDr. H. H., advokátka, V., Bratislava**, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu Z. a. s., Momírovská C., Ivanka pri Nitre, zast. JUDr. E. Č., advokátka, V., Bratislava, o splnenie povinností vyplývajúcich z právneho vzťahu a zaplatenie dobropisu vo výške 101 871 Sk, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 44Cbi 122/02-104 zo dňa 2. mája 2007, takto:

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 44Cbi 122/02-104 zo dňa 2.mája. 2007 čiastočne **m e n í** tak, že žalovaný je povinný vydať žalobcovi daňový doklad podľa § 15 zák. č. 289/1995 Z.z. o dani z pridanej hodnoty k zmluve o predaji časti podniku zo dňa 15.3.2002 v znení dodatku číslo I. zo dňa 15.3.2002.

Vo zvyšnej časti rozsudok prvostupňového súdu **p o t v r d z u j e**.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave žalobu v celom rozsahu zamietol. V odôvodnení sa konštatuje, že žalobca sa žalobou zo dňa 27.12.2002 a jej doplnením zo dňa 7.7.2004 domáhal, aby súd uložil povinnosť žalovanému:

- previesť na žalobcu 71 ks akcií spoločnosti A. a. s. Nitra, vedených v Stredisku cenných papierov v nominálnej hodnote 10 000 Sk v celkovej kúpnej cene za všetky akcie 101 871,05 Sk;
- vydať daňový doklad, ktorý bude v súlade s § 19 zák. č. 289/95 Z.z. v platnom znení v roku 2002 a bodom 4 čl. II Zmluvy o predaji časti podniku;
- vydať daňový dobropis, ktorý bude v súlade s § 19 zák. č. 289/95 Z.z. v platnom znení v roku 2002 a bodom 12 dodatku č. I Zmluvy o predaji časti podniku;
- uhradiť na účet žalobcu sumu 101 871 Sk z daňového dobropisu, úrok z omeškania 17,6 % od 21.5.2002 do zaplatenia zo sumy 101 871 Sk a od 26.8.2002 do zaplatenia zo sumy 1 383 390 Sk.

Svoj uplatnený nárok odvodzuje z platne uzavretej zmluvy o predaji časti podniku. Súd z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že na majetok dlžníka - žalovaného bol dňa 27.6.2000 vyhlásený konkurz. Na základe vyhlásenia 7. kola verejného ponukového konania prejavil žalobca záujem o kúpu celého podniku s tým, že navrhol kúpnu cenu 7 500 000 Sk. Konkurzný súd dal súhlas k predaju časti podniku, a to opatrením zo dňa 9.5.2001 v znení opravného opatrenia zo 16.5.2001. Kúpna cena bola teda dohodnutá v roku 2001, a preto na daný prípad súd aplikoval ustanovenia zák. č. 289/1995 Zb. platného v roku 2001, a preto na daný prípad súd aplikoval ustanovenia zák. č. 289/1995 Zb. platného v roku 2001. V zmysle vtedy platného zákona, odsúhlasená kúpna cena nemohla byť vrátane DPH. Na túto skutočnosť nemá vplyv podpísanie zmluvy až 15.3.2002. K predaju podniku došlo na základe Zmluvy o predaji časti podniku za použitia ustanovenia § 476 až § 488 OBZ. Speňažením podstaty úpadcu, predajom časti podniku pre osobu podliehajúcej dani vyplývajú povinnosti podľa § 4 ods. 3 cit. zák. V zmysle toho ustanovenia je platiteľom DPH právnická alebo fyzická osoba, ktorá nadobudla podnik od platiteľa podľa osobitného zákona (ZKV). Správca konkurznej podstaty ku dňu, kedy vzniklo zdaniteľné plnenie, už predával časť podniku platiteľovi dane, ktorý sa ním stal už priamo zo zákona. Podľa § 36 cit. zák., pri predaji podniku alebo jeho časti je oslobodený od dane, ak sa podnik alebo jeho časť predáva platiteľovi. V zmysle § 26 písm. i/ cit. zák. v znení k 31.12.2001 je predaj podniku pri splnení podmienky uvedenej v § 36 cit. zák. oslobodený od dane. Preto podľa § 15 ods. 1 cit. zák. žalovaný nebol povinný vyhotoviť daňový doklad za zdaniteľné plnenie oslobodené od dane podľa § 26, medzi ktoré patrí aj predaj podniku podľa § 36 cit. zákona. Preto súd žalobu v časti vydania daňového dokladu zamietol.

Pokiaľ ide o uloženie povinnosti žalovanému previesť na žalobcu 71 ks akcií spoločnosti A. a.s., Nitra, a vydať daňový dobropis, ako aj zaplatiť úrok z omeškania, taktiež žalobu zamietol s poukazom na § 18 ods. 3, 4, 5, zák. č. 566/2001Z.z. o cenných papieroch v platnom znení. Cenné papiere – akcie v spornom prípade boli prevedené na základe zmluvy o predaji časti podniku, to znamená, že sa nejedná o predaj cenných papierov, ale o prechod cenných papierov. Z toho dôvodu žalobca na prechod cenných papierov nepotrebuje súhlas žalovaného a príkaz na ich registráciu podľa § 18 ods. 4 cit. zákona podáva nadobúdateľ - žalobca. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku podal žalobca odvolanie. Uviedol, že prvostupňový súd na základe zisteného skutkového stavu nesprávne vyvodil právny záver, keď žalobu zamietol ako nedôvodnú. Nesprávne aplikoval znenie zákona číslo 289/95 Z.z. v znení platnom v roku 2001. Pri predaji nehnuteľností ide o prevod vlastníckych práv k nehnuteľnostiam, dňom zdaniteľného plnenia je deň nadobudnutia vlastníckych práv ku kúpeným nehnuteľnostiam kupujúcim (§ 13 ods. 1 písm. b/ zák. č. 289/ 95 Z.z.). Tento deň je zhodný s dňom povolenia vkladu č. 2605/02 zmeny vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, t. j. 20.5.2002. Daňová povinnosť vznikla úpadcovi - platiteľovi DPH dňom uskutočnenia zdaniteľného plnenia. Súd opomenul existenciu zmeny a doplnenia zákona č. 289/95 Zb. účinnej od 1.1.2000 v zmysle zákona číslo 342/1999 Z.z. § 2 ods. 2 písm. c/ zdaniteľným plnením je aj plnenie uskutočňovanie v rámci likvidácie a pri speňažení majetku v konkurze. Toto zdaniteľné plnenie nie je oslobodené od DPH uvedené v § 36 citovaného zákona platnom v roku 2002. Predávajúcim požadovaná a kupujúcim zaplatená cena za časť podniku je dohodnutou cenou a je cenou vrátane DPH. K uskutočnenému plneniu je predávajúci povinný vystaviť kupujúcemu daňový doklad. Právny úkon - predaj časti podniku bol vykonaný správcom konkurznej podstaty v rámci speňažovania majetku úpadcu v konkurze a tento úkon sám o sebe je zdaniteľným plnením, rovnako ako celá činnosť správcu samotného. Prvostupňový súd taktiež nesprávne aplikoval § 18 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z.z. ohľadne prechodu cenných papierov pri predaji časti podniku. Keďže v spornom prípade sa jednalo o speňažovanie majetku úpadcu a nie o predaj časti podniku, tak sa nejednalo o prechod cenných papierov, ale o ich predaj. Na platnosť zmluvy o kúpe cenných papierov sa vyžaduje, aby bol v nej určený, okrem iného, aj druh prevádzaného cenného papiera. V kúpnej zmluve nie je určený druh prevádzaného cenného papiera, a preto v tejto časti je kúpna zmluva neplatná. Emitent prijal na svojom MVZ dňa 9.11.2006 uznesenie, z ktorého vyplynulo

prednostne odkúpiť od správcu konkurznej podstaty predmetné akcie a zároveň vyslovil nesúhlas s predajom tretej osobe. Správca v rozpore s ustanovením § 484 OBZ a § 17 - § 19 ZKV neupozornil kupujúceho na uvedené skutočnosti, ohľadne predaja akcií, čo malo za následok neplatnosť právneho úkonu v tejto časti. V dôsledku toho žalobcovi vzniklo právo na zaplatenie kúpnej ceny v sume 101 871 Sk za 71 ks akcií. Keďže žalovaný nevystavil daňový doklad v zmysle zákona 289/1995 Z.z., vzniklo žalobcovi aj právo na úrok z omeškania tak, ako si ho uplatnil žalobným návrhom. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, navrhuje napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť v celom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., podľa § 214 ods. 1 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

Žalobca na pojednávaní pred odvolacím súdom dňa 23.7.2008 upravil svoju žalobu tak, že žiada:

1. vydať daňový doklad podľa § 15 zák. č. 289/1995 Z.z.;
2. vrátiť zaplatenú kúpnu cenu v sume 101 871 Sk za 71 ks akcií spoločnosti A. a. s. so sídlom F. Nitra v nominálnej hodnote 10 000 Sk za akciu. V súlade s tým vykonať opravu daňového dokladu podľa § 19 zákona číslo 289/95 Z.z.;
3. zaplatiť úrok z omeškania vo výške 17,6 % od 21.5.2002 do zaplatenia zo sumy 101 871 Sk a od 26.8.2002 zo sumy 1 383 390 Sk až do zaplatenia.

Z obsahu spisu a predložených dôkazov je nesporné, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá zmluva o predaji časti podniku a jej dodatku č. 1 zo dňa 15.3.2002, ktorá bola uzavretá v súlade s ustanovením § 27 ods. 3 zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v platnom znení, na základe opatrenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 9.5.2001 č. k. 7K 85/00 v znení opravného opatrenia zo dňa 6.5.2001 a doplňujúceho opatrenia zo dňa 31.10.2001. V spornom prípade, k predaju majetku úpadcu, jeho časti podniku, došlo v rámci predaja mimo dražbu v konkurznom konaní za primeraného použitia ustanovenia § 476 a § 488 OBZ.

Podľa § 2 ods. 1 písm. c/ zák. č. 289/95 Z.z. v znení od 1.1.2000 zdaniteľným plnením je prevod alebo prechod nehnuteľností, pri ktorom dochádza k zmene vlastníckeho práva nehnuteľností alebo prevodu správy nehnuteľností.

Podľa ods. 2 písm. c/ citovaného ustanovenia, zdaniteľným plnením je aj plnenie uskutočňované platiteľom dane v rámci likvidácie a speňažovania majetku platiteľa v konkurznom konaní.

Podľa § 4 ods. 3 zákona o dani z pridanej hodnoty (ďalej zákon o DPH), platiteľom je aj právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá nadobudla podnik alebo jeho časť od platiteľa podľa osobitného predpisu - zákona o konkurze a vyrovnaní, a to odo dňa nadobudnutia podniku, resp. jeho časti.

Podľa § 13 ods. 1 písm. b/ zákona o DPH, zdaniteľné plnenie je uskutočnené pri prevode a prechode nehnuteľností alebo jej časti dňom nadobudnutia vlastníctva alebo prevodu správy.

V danom prípade, t. j. 20.5.2002, kedy bol povolený vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam v prospech kupujúceho do katastra nehnuteľností vedeného Katastrálnym úradom v Nitre, Správa katastra Nitra. Z uvedeného vyplýva, že žalovanému ako platiteľovi DPH k uskutočnenému zdaniteľnému plneniu vznikla povinnosť vystaviť kupujúcemu - žalobcovi, ktorý je platiteľom DPH s poukazom na § 4 ods. 3 zákona o DPH, vystaviť daňový doklad v zmysle § 15 ods. 1 cit. zákona. Dohoda o cene vznikla tým, že kupujúci zaplatil cenu nehnuteľností vo výške požadovanej predávajúcim – 7 500 000 Sk, a to dňa 21.mája 2002, čo je v súlade s ustanovením § 3 ods. 1 druhá veta zákona č. 18/96 Z.z. o cenách, t. j. vrátane DPH. Jedná sa o osobitný predpis, ktorý upravuje pravidlá dohodovania, uplatňovania, regulácie a kontroly cien výrobkov, výkonov, prác, služieb, nájmu a nehnuteľností. Zákon o cenách stanovuje, že ak nie je dohodnuté inak medzi sporovými stranami alebo osobitným predpisom stanovené inak, súčasťou ceny je aj DPH (§ 3 ods. 3 cit. zákona).

Prvostupňový súd na základe vykonaného dokazovania, nesprávne vyvodil právny záver, že žalovanému nevznikla povinnosť vyhotoviť daňový doklad za zdaniteľné plnenie s poukazom na § 26 písm. i/ v spojení s § 36 citovaného zákona. V zmysle § 36 citovaného zákona platného do 31. decembra 2002, predaj podniku alebo jeho časti podľa § 476 a nasl. Obchodného zákonníka je oslobodený od dane, ak sa podnik alebo jeho časť predáva platiteľovi v zmysle § 4 ods. 3 citovaného zákona. Toto oslobodenie však podlieha len predaju podniku podľa ustanovení OBZ a nie pri speňažovaní majetku podľa zákona o konkurze a vyrovnaní. Je nepochybné, že sa jedná o speňažovanie majetku v konkurze

podľa zákona o konkurze a vyrovnaní, ktoré bolo vykonané mimo dražbu formou predaja časti podniku (§ 27 ods. 3 ZKV).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok v časti o povinnosti žalovaného vydať daňový doklad podľa § 15 zák. č. 289/1995 Z.z.. zmenil podľa § 220 O.s.p. a žalobe v tejto časti vyhovel. Čo sa týka námietky žalobcu, ohľadne vrátenia zaplatenej kúpnej ceny za akcie vo výške 101 871 Sk z titulu neplatnosti kúpnej zmluvy a vykonať opravu daňového dokladu podľa § 19 zákona o DPH, nie je dôvodná. Zo zmluvy o predaji časti podniku podľa čl. 1 bodu 12 (čl. 7) je nesporné, že predmetom predaja podniku bol aj prevod akcií emitenta A. a. s., Nitra, a preto je potrebné vychádzať z ustanovení § 18 ods. 3 zák. č. 556/2001 Z.z. o cenných papieroch v platnom znení a prvostupňový súd správne aplikoval ustanovenia o prechode cenného papiera, pretože sa nejednalo o predaj, ale prevod akcií, ktorých cena bola zahrnutá do dohodnutej kúpnej ceny. Taktiež uplatnené právo týkajúce sa úroku z omeškania za nevystavenie príslušných daňových dokladov, nemá právne opodstatnenie, nie je tu daný právny titul, pretože žalovaný nebol v omeškaní s plnením peňažného záväzku v zmysle § 365 až § 367 OBZ a žalobcovi nevzniklo právo na úrok z omeškania podľa ust. § 369 ods.1 OBZ, ale žalobcovi podľa § 20 zákona o DPH vznikol nárok na odpočet dane za zdaniteľné plnenie za splnenia zákonom tam stanovených podmienok. Preto odvolací súd vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 23. júla 2008

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M. B.